

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lutego 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. P.

przeciwko J. Sp. z o.o.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 lutego 2011 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 października 2010 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem zawartym w wyroku z dnia 18 października 2010 r. Sąd Okręgowy nie obciążył powódki J. P. kosztami zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą (pkt III wyroku). W ocenie Sądu Okręgowego, okoliczność utraty dodatkowego źródła dochodu stanowi szczególny przypadek, uzasadniający w świetle art. 102 k.p.c. nieobciążanie powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej. Okoliczność, że powódka nie pozostaje bez środków do życia, gdyż pobiera emeryturę, nie uzasadnia obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego.

W zażaleniu na powyższe postanowienie strona pozwana zarzuciła: 1) niewłaściwe zastosowanie art. 102 k.p.c. polegające na przyjęciu, że zaistniały wypadki szczególnie uzasadnione, które usprawiedliwiają nieobciążanie powódki kosztami zastępstwa procesowego; 2) niezastosowanie art. 98 § 1 w związku z art. 99 k.p.c. w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 w związku z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349).

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części i obciążenie powódki kosztami postępowania za instancję odwoławczą, ewentualnie przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia podniesiono, że gdyby założyć, że stanowisko Sądu Okręgowego jest właściwe, to każdy pracownik zwolniony z pracy, który następnie wytoczył powództwo przeciwko pracodawcy, a powództwo to zostałoby oddalone, nie powinien być obciążany kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego pracodawcę, ponieważ utracił pracę. Co więcej, dotyczyłoby to nawet pracowników posiadających inne stałe źródło dochodu w postaci emerytury. Argumentacja Sądu jest sprzeczna z zasadami ponoszenia kosztów procesu przez jego strony i z pewnością nie można z niej skorzystać przy zastosowaniu art. 102 k.p.c. Skarżący wskazał, że ustawodawca wprowadził stosowną wyjątkową regulację w zakresie ponoszenia opłat sądowych przez pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy, pozostając przy zasadach ogólnych w zakresie kosztów zastępstwa procesowego (art. 98 § 1 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niezasadne.

Stosownie do art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W judykaturze Sądu Najwyższego podkreśla się jednolicie, że przepis ten urzeczywistnia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Z tego względu stanowi rozwiązanie

szczególne, niepodlegające wykładni rozszerzającej, wykluczające stosowanie wszelkich uogólnień i wymagające do swojego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nieskonkretyzowanie w nim przez ustawodawcę „wypadków szczególnie uzasadnionych” oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. W konsekwencji sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu rozpoznającego sprawę i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępnie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór. Trudna sytuacja życiowa, majątkowa, zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstępnie od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. Dokonując tej oceny sąd orzekający winien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości, a podważenie oceny tego sądu wymaga wykazania że jest ona wadliwa (por. wyroki z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, LEX nr 439151 i z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, LEX nr 584735 oraz postanowienia z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366 i z dnia 18 października 2010 r., I PZ 15/10, niepublikowane).

Sąd drugiej instancji wskazał podstawę prawną swojego rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu oraz motywy, którymi się kierował, a mianowicie: 12-letnim zatrudnieniem powódki w pozwanej Spółce, utratą przez powódkę stałego dodatkowego źródła dochodu wskutek rozwiązania stosunku pracy, utratą pracy po długotrwałej chorobie powodującej niezdolność do pracy i stanowiącej przyczynę wypowiedzenia. Wszystkie te okoliczności, uwzględniające sytuację życiową, zdrowotną i majątkową powódki, stanowiły usprawiedliwioną przyczynę zastosowania art. 102 k.p.c., a podniesione przez skarżącego argumenty nie prowadzą do skutecznego zakwestionowania oceny dokonanej przez Sąd drugiej instancji.

Z tych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.